

HAUGE AQUA FARMING AS
Daugstadvegen 445
6392 VIKEBUKT

Saksbehandler, innvalgstelefon
Trond Roger Oskars, 71 25 85 78

Tillatelse etter forurensningsloven til Hauge Aqua Farming AS for lukket flytende anlegg ved ny lokalitet Geilbukta i Rauma kommune.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal vedtar å gi Hauge Aqua tillatelse etter forurensningsloven til hel-lukket matfiskanlegg i sjø for laks, ørret og regnbueørret på ny lokalitet Geilbukta på inntil 780 tonn MTB, jf. søknad av 29.11.2019. Tillatelsen med vilkår er lagt med dette brevet.

Saksbehandlingen er plassert under gebyrsats 6, og virksomheten skal betale et gebyr på kr 33 300.

Vi viser til oversendelse fra Møre og Romsdal fylkeskommune av 07.01.2020 med søknad av 29.11.2019. Hauge Aqua AS søker om tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret med maksimalt tillatt biomasse (MTB) på 780 tonn.

Vedtak om tillatelse

Fylkesmannen i Møre og Romsdal gir med dette tillatelse til produksjon av laks, ørret og regnbueørret på ny lokalitet Geilbukta med MTB på 780 tonn på visse vilkår. Tillatelsen med de vilkår som hører med følger vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel *lov om vern mot forurensninger og om avfall* (forurensningsloven) av 13.mars 1981 § 11 og § 16.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. Dersom det i undersøkelser blir avdekket at anlegget har uønskede effekter på resipienten, vil tillatelsen kunne trekkes tilbake.

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56. I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Brudd på tillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Tillatelsen trer ikke i kraft før det er gitt tillatelse etter akvakulturloven og nødvendig tillatelse fra Mattilsynet er innhentet.

Om saken

Konsesjon og planprosess

Hauge Aqua AS søkte om mørkegrønn konsesjon i 2013, og ble tildelt konsesjon i oktober 2018. Konsesjonen vil bli driftet ut fra datterselskapet Hauge Aqua Farming AS. For denne tildelingsrunden ble det vektlagt søknader som fokuserte på tiltak mot rømming og lakselus. Vilkår for deres konsesjon omfatter:

- Produksjon i lukket flytende anlegg fram til fisken når 1 kg
- Bruk av luseskjørt dersom produksjon foregår i åpent anlegg
- Fettfinneklipping for identifisering av eventuell rømt fisk
- Kunnskap og erfaringer fra forskningsprosjektet skal komme hele akvakulturnæringen til gode

Hauge Aqua Farming AS har utviklet løsningen «Egget» til dette formålet. «Egget» er et lukket oppdrettsanlegg konstruert for å hindre at laksen i anlegget rømmer eller smittes av, og dermed spre, lakselus. I utgangspunktet omfattet søknaden at laksen gå i det lukkede anlegget fram til de nådde 1 kg, for å deretter bli plassert i åpne merder. Den omsøkte lokaliteten Geilbukta var bare godkjent for marine arter¹ ifølge *interkommunal plan for Romsdalsfjorden*². Hauge Aqua Farming søkte derfor dispensasjon fra den interkommunale planen for å kunne benytte lokaliteten for laksefisk³.

Siden søknaden omfattet åpne merder, ledet dette til at Vestnes Kommune og Fylkesmannen i Møre og Romsdal kom med innsigelser og varsel om klage på søknaden. Innsigelsene hadde hovedfokus

¹ arter med hele livsløpet i havet

² <https://www.planportal.molde.kommune.no/interkommunal-plan-for-romsdalsfjorden-sjoeplanen.6031268-288163.html>

³ Laks, ørret og regnbueørret. Anadrome arter som til vanlig lever i ferskvann, men tilbringer deler av livsløpet i havet for å så returnere til ferskvann for å gyte.

på nærheten til viktige lakseførende (anadrome) vassdrag som Mittet-elva, Eira/Aura og Visa. Vestnes Kommune kommenterte at lokaliteten var tiltenkt marine arter, særlig på grunn av den alvorlige situasjonen for sjøørret i Romsdalsfjorden. De nevnte at det under planprosessen var usikkert om lokaliteten i det hele tatt skulle være med i planen av samme grunn. Fylkesmannen nevner også at elvene i indre del av Romsdalsfjorden er under reetablering etter gyrosmitte. Derfor burde ikke disse elvene utsettes for flere negative påvirkninger i deres nåværende sårbare tilstand.

Hauge Aqua Farming endret dermed sin søknad til å kun gjelde de lukkede anleggene av typen «Egget», uten åpne merder ved Geilbukta. Ettersom faren for rømming og smitte av lakselus nå ble lavere trakk Fylkesmannen sitt varsel på klage. Vestnes Kommune holdt fram med sine innsigelser, siden de anså at konsekvensene dersom «Egget» mislykkes var så stor at Hauge Aqua Farming burde vurdere andre lokaliteter. Derimot, etter Rådmannens innstilling, fattet Rauma Kommune den 28.11.2019 et enstemmig politisk vedtak om å godkjenne dispensasjonen. Dette forutsatte at dispensasjonen bare gjaldt for lukkede anlegg som skal hindre rømming og smitte av lakselus.

Søknad om tillatelse etter forurensningsloven

Hauge Aqua Farming AS søker dermed nå om å etablere et hel-lukket anlegg av typen «Egget» ved Geilbukta I Langfjorden. Det søkes om en maksimal samtidig biomasse i anlegget på 780 tonn MTB. Årlig produksjon vil være på inntil 1600 tonn laksefisk og et beregnet fôr-forbruk på inntil 1920 (pr. generasjon med en fôrfaktor på 1,2) tonn i året. Drift av anlegget vil omfatte inntil 4 utsett pr år, men dette avhenger av størrelsen på fisken ved utsett. Maksimalt antall fisk ved hvert utsett vil bli tilpasset lokalitetens MTB, og tilgjengelig volum i «Egget».

Utover å hindre rømming og lakselus-smitte, skal «Egget» holde tilbake sedimenterbart organisk materiale, som avføring (fekalier) og fôrpartikler, ved hjelp av filter. Fjerning av fôr, avføring og død fisk skjer via en «sump» i bunnen av «Egget» med pumpeteknologi, der det organiske materialet transporteres opp til flytreningen for rensing og oppsamling. Hauge Aqua oppgir at dette skal være en løpende prosess, siden ca. 10 % av «Eggets» vannvolum transporteres kontinuerlig ut av anlegget via denne metoden. Utskiftningstiden vil kunne variere mellom 0,5 – 1 time. Dette tilsvarer 0,3 – 0,6 liter vann/min/kg Biomasse kontinuerlig inn og ut av anlegget. «Egget» er utstyrt med roterende trommefilter av typen RDF 1200 fra Xylem. Det er oppgitt en maskevidde på 0,25 mm, og filteret skal ha en kapasitet til å rense 103 m³ vann i timen. Organiske partikler som blir holt tilbake av filteret blir skrapet av ned i en beholder for videre behandling. Det er ikke anslått en samlet rensesgrad og innhold av rensed utslipp er ikke oppgitt. Endelige planer for slamhåndtering er ikke beskrevet i søknaden. Det er oppgitt at tørket slam fra trommefilteret vil bestå av 25% (20-38,8%) tørrstoff. Det planlegges en egen ordning for slamhenting og behandling sannsynligvis hos Ductor Sunndal AS, en ny biogassaktør som planlegger å etablere seg på Sunndalsøra.

Hauge Aqua Farming AS, som har inngått avtale om driftssamarbeid med Prophylaxia AS. Prophylaxia har landbase ved Kormeset i Rauma kommune. Prophylaxia skal stå for driften på lokaliteten Geilbukta. Firmaet drifter i dag også fisk i samdrift med Salmar Farming AS på lokalitetene Gjermundnes (Vestnes kommune) og Seterneset (Molde kommune). Settefisk til anlegget er planlagt innkjøpt fra Hjelvik Matfisk AS.

Kvernet og ensilert død fisk vil bli tatt inn til landbasen på Kormeset, det samme gjelder emballert slam fra trommefilteret. Leveranse av ensilasje følger Prophylaxias eksisterende ordninger. Hauge Aqua Farming vil jobbe for å etablere sin egen landbase med tiden. Kravene i denne tillatelsen til anleggets landbase vil gjelde for Kormeset, for å så gjelde for Hauge Aqua Farmings eventuelle nye landbase.

Høring

Søknaden ble lagt ut til offentlig høring i Rauma kommune. Det har kommet en merknad fra elveeierlagene for Visa i Vistdal og Eira i Eresfjord vedrørende anleggets mulige innvirkning på lakse- og ørretbestandene i elvene koblet til Langfjorden. De er negative til at et etableres akvakultur i Langfjorden. I tillegg finner ikke elveeierlagene grunnlag for å anse «Egget» som en konstruksjon som sikrer mot smitte fra anlegget til fjordsystemet. De kommenterer at det ville være rett å prøve ut denne typen oppdrettsanlegg på andre lokaliteter enn i Langfjorden som i utgangspunktet ikke skal ha oppdrett.

Rauma kommune skriver at søknaden om etablering av lukket oppdrettsanlegg ved Geilbukta er i samsvar med den tidligere gitte dispensasjon fra gjeldende arealplan, og at kommunen har ingen merknader til at søknaden blir godkjent. Derimot ber Rauma kommune om at fylkeskommunen skal sørge for at det blir opprettet klare kriterier for når teknologien er klar til å flyttes til Langfjorden, samt om å avklare om det skal brukes medisiner mot lakselus og i så fall hvilken medisiner er tiltenkt å brukes.

Fiskeridirektoratet uttalte den 03.02.2020 T det registrert et gyteområde for lyr ca. 1,5 km mot nord for Geilbukta. De kan ikke se at tiltaket vil medføre noen negativ effekt for fiskeriinteressene i forhold til bruk av området. Fiskeridirektoratet har ingen innvendinger til at det blir gitt tillatelse som omsøkt.

Kystverket vurderer at anlegget ikke får vesentlige konsekvenser for ferdsel i området, og kan ikke se at det vil få særlig innvirkning på marin eller terrestrisk natur. Grunnet dette fikk Hauge Aqua Farming tillatelse etter *Lov om havner og farvann* (havneloven) den 16.01.2020.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal uttaler at vi ikke har noen merknader til allmenne interesser, særlig med tanke på at dette gjelder et lukket anlegg.

Juridisk grunnlag for vurdering om det skal gis tillatelse

Ifølge *Lov om vern mot forurensning og om avfall* (forurensningsloven) § 7 er det forbudt å sette i verk noe som kan medføre fare for forurensning. Forurensningsmyndigheten kan gi tillatelse til virksomhet som kan føre til forurensning etter § 11 i den samme loven. Forurensningsloven § 2 omtaler videre at det skal brukes best mulig teknologi som gir best resultat utfra en samlet vurdering av nåværende og framtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold.

Lov om behandlingssåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) setter krav til all offentlig saksbehandling, mens *Lov om forvaltning av naturens mangfold* (naturmangfoldloven) setter en del spesifikke krav til saksbehandlingen i saker som kan berøre naturmangfoldet.

Et oppdrettsanlegg for laks, ørret og regnbueørret vil kunne påvirke naturmiljøet og naturmangfoldet i nærheten av anlegget. Det betyr at vi ved vurderingen om tillatelse skal gis, skal bruke de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven. Det framgår av § 7 i naturmangfoldloven at:

Prinsippene i §§ 8 til 12 skal legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, herunder når et forvaltningsorgan tildeler tilskudd, og ved forvaltning av fast eiendom. Vurderingen etter første punktum skal fremgå av beslutningen.

Ifølge *Forskrift om rammer for vannforvaltningen* (vannforskriften) skal det ved inngrep i en vannforekomst normalt ikke tillates tiltak som vil redusere den økologiske statusen til området. Dette må også vurderes i denne saken. Vannforskriften stiller krav om at tilstanden i vann skal beskyttes mot forringelse, og at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemiske tilstand. Ny eller utvidet aktivitet kan tillates selv om det medfører forringelse, såfremt miljøtilstanden fortsatt er minst god.

Begrunnelse for vedtak om tillatelse

I vår saksbehandling av tillatelser etter forurensningsloven skal de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket vurderes opp mot fordelene. Fordelene kunne være viktig samfunns- og næringsmessige forhold som sysselsetting og økt næringsaktivitet.

Utslippene fra et oppdrettsanlegg består av store partikler (spillfôr og fekalier), svevepartikler og oppløste stoff. De største partiklene vil sedimentere i umiddelbar nærhet av anlegget og påvirke bunnforholdene her. For hel-lukkede anlegg med renseløsninger som «Egget», burde denne påvirkningen bli mindre enn ved åpne anlegg. Derimot vil mindre partikler og oppløste næringsstoffer kunne gi virkninger lengre ut i resipienten.

Den store økningen av fiskeoppdrett de siste årene har ført til en stor økning av utslipp av næringsalter langs kysten vår. Fra Lindesnes og opp til den russiske grensen er fiskeoppdrett den største kilden til menneskeskapte utslipp av næringsalter. En regional overgjødning av kystvannet vil ha store konsekvenser for miljøkvaliteten i våre kyststrøk, men basert på tilgjengelig kunnskap vurderes generelt sannsynligheten for at dette skal skje som lav, med dagens produksjonsvolum. Overvåkning rundt anleggene og av marine økosystemer er nødvendig for å avdekke risikoområder som krever at det tas spesielle hensyn.

Søknaden med vedlegg, som undersøkelser av miljøtilstand (forundersøkelse med data fra B- og C-undersøkelser) og strømmålinger vurderes å oppfylle kravet til kunnskapsgrunnlaget sammen med tilgjengelige data i nasjonale databaser (Naturbase, Fiskeridirektoratets kart og Artsdatabanken), jf. naturmangfoldloven § 8. Saken ansees som rimelig godt opplyst.

Utslipp

Den omsøkte produksjonen vil generere løste og små partikulære avfallsstoffer. Fiskeslam inneholder blant annet mye fosfor. Fosfor er satt opp på EUs liste over kritiske råvarer og det er en global utfordring å utnytte fosforressursene bedre. I Norge er potensialet størst knyttet til fiskeslam, jf. Miljødirektoratets rapport M-351 – 2015. Det er å regne som beste praksis å rense utslipp fra settefiskanlegg og landbaserte matfiskanlegg over en viss størrelse og utnytte ressursene i slammet. Krav om dette vurderes ved alle søknader om utslippstillatelse i Møre og Romsdal. Det er derfor rimelig å vurdere dette også for flytende lukkede anlegg.

Det er i søknaden ikke beregnet hvor mye avfallsstoffer som vil dannes og det er ikke oppgitt en forventet rensegrad for trommelfilteret i «Egget». Vi vil derfor kreve informasjon om rensegrad samt anslått mengde av suspendert tørrstoff (SS), organisk stoff målt som BOD₅, nitrogen og fosfor i det rensede utslippet.

Hauge Aqua Farming AS opplyser at hvert «Egg» planlegges med trommelfilter med lysåpning på 0,25 mm (250 µm). Fylkesmannen stiller krav om rensing, med reduksjon på henholdsvis 50 % av suspenderte partikler og 20 % av organisk stoff. Dette kravet er justert litt ned i forhold til renskravene satt til landbaserte gjennomstrømningsanlegg med en lignende MTB/årlig produksjon av fisk. Grunnlaget for dette er at anlegget skal ha lav MTB og lav maksvekt på fisken med flere utsett i løpet av året.

Fylkesmannen finner det rimelig å stille vilkår om rensing for å sikre god ressursutnyttelse og beskytte resipienten. Det stilles videre vilkår om overvåking av tilstanden i resipienten. Dersom tilstanden forringes utover det som aksepteres i denne tillatelsens, skal virksomheten vurdere om rensgraden skal økes eller om anlegget flyttes.

Slam og avfall

Det er oppgitt at tørket slam fra trommelfilteret vil bestå av ca. 25% (20-38,8%) tørrstoff. Det planlegges en egen ordning for slamhenting og behandling sannsynligvis hos Ductor Sunndal AS, en ny biogassaktør som planlegger å etablere seg på Sunndalsøra, men endelig løsning er ikke bestemt. Det stilles i denne tillatelsen vilkår om at slamhåndtering skal foregå innenfor gjeldende krav og uten sjenerende lukt eller utslipp. Slammet skal i størst mulig grad utnyttes som en ressurs og virksomheten må utarbeide og oversende en plan for slamhåndtering og disponering før oppstart. Det stilles i tillatelsen også vilkår som skal sikre best mulig håndtering av avfall for øvrig.

Miljøundersøkelser

Miljøundersøkelsene (for-,B⁴, C⁵-undersøkelse og strømmålingene), konkluderer med at lokaliteten har god kapasitet for omsetting av tilført organisk materiale. Derimot, viser strømmålingene generelt god strøm, men med moderat retningsstabilitet som kan påvirke spredningen av organisk materiale. C-undersøkelsen viser at stasjonene GEI-1 og GEI-4 har forhøyede verdier av organisk karbon og innslag av den forurensningstolerante og opportunistiske (NSI⁶-4) flerbørstemarken *Heteromastus filiformis* (Claparède, 1864). Alle stasjonene hadde flere innslag av forurensningstolerante arter (NSI-3). Dette kan være en indikasjon på at området rundt anlegget allerede opplever noe organisk belastning. Dette organiske materialet kan muligens stamme fra Mittet-elva eller Mittet renseanlegg (250 pe⁷) som begge ligger oppstrøms av lokaliteten.

Det er utført B-undersøkelse ved lokaliteten Geilbukta den 11.04.2019. Den utførte undersøkelsen er en 0-prøve som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. Undersøkelsen gir også en pekepinn på hvor god evne lokaliteten har til omsetting av organisk materiale fra oppdrettsvirksomhet. Undersøkelsen ved Geilbukta resulterte i lokalitetstilstand 1, svært god. Bunnen under anleggssonen er dominert av stein/sandbunn med innslag av skjellsand og grus. En del av grabbene hadde lite sedimenter, og enkelte var tomme, noe som tyder på hardbunn i anleggssonen. Derimot ble det funnet dyr i åtte av de ti grabbene, deriblant

⁴ B-undersøkelsen sier noe om påvirkning som følge av sedimentering i anleggssonen.

⁵ C-undersøkelsen er en undersøkelse av bunntilstanden fra anlegget (anleggssonen) og utover i resipienten (overgangssonen).

⁶ Norwegian Sensitivity Index (Rygg og Nordling (2013), NIVA-rapport 6475-2013) er en statistisk sensitivetsindeks for organisk belastning basert på data fra norsk bløtbunnsfauna. Ineksen består av fem økologiske grupper som rangeres fra forurensningsfølsom til forurensningsindikerende.

⁷ Personekvivalenter

muslinger (Bivalvia), flerbørstemark (Polychaeta) og slangestjerner (Ophiuroidea). Utover dette tydet prøvene på at bunnen ved anlegget er svært bratt.

Det er også gjennomført C-undersøkelse ved anlegget utført den 11.06.2019. Den utførte undersøkelsen er en 0-prøve som skal brukes som referansegrunnlag for senere undersøkelser etter at driften på lokaliteten er i gang. C-undersøkelsen tar blant annet prøver av bunndyr og sammensetning av bunnfaunaen sier noe om belastningen over tid. Stasjonene hadde godt artsmangfold og den samlede tilstandsgraden var 1, Svært god, noe som er å forvente for en lokalitet uten tidligere drift. De kjemiske parameterne var stort sett svært gode, med unntak av GEI-1 og GEI-4.

Stasjon GEI-1 (C-1) ble plassert 25-30 m fra anleggsrammen. Stasjonen ligger på 262 m som er det dypeste punktet av anleggssonen, plasseringen var basert på hardhetsdata som tydet på at det var myke sedimenter her. I følge NS:9410:2016⁸ skal C-1 skal plasseres nedstrøms av hovedstrømretningen, eller den delen av anlegget som B-undersøkelsen viser har størst påvirkning av oppdrettsaktivitet. Som oftest gjelder dette den dypere delen av anlegget, men framtidig plassering bør justeres i forhold til framtidige resultater fra B-undersøkelsene og strømretningen. C-1 skal vurderes ut ifra ifølge NS9410:2016, og stasjonen ble klassifisert til tilstand 1, meget god ut ifra artssammensetningen. Utover dette var stasjonen dominert av den forurensningssensitive pølseormen/stjerneormen (Sipuncula) *Onchnesoma steenstrupii* Koren & Danielssen, 1876 (13, 8%) og arter av skjeggbærere (Siboglinidae, 11,7 %; NSI 1), som begge er regnet som forurensningssensitive (NSI 1). Derimot var det en høy andel av forurensningstolerante arter (NSI 2), samt noen individer av flerbørstemarken *H. filiformis* (5,9%; NSI 4). De øvrige C-stasjonene skal vurderes med bakgrunn i grenseverdiene i Veileder 02:2018. Ut ifra disse ville GEI-1 også ha blitt klassifisert med svært god tilstand. DE kjemiske støtteparameterene totalt organisk karbon (nTOC) og kobber (Cu) fikk henholdsvis tilstand moderat (III) og god (II).

GEI-2 (C-2) ble plassert ca. 450 meter nordøst for anlegget, nedstrøms av anlegget i hovedstrømretningen. Denne plasseringen er ikke i overenstemmelse med NS9410:2016, da C-2 stasjonen skal plasseres 300 meter fra anleggsrammen ved en MTB mindre enn 1999 tonn. Stasjonen ble klassifisert til svært god tilstand og er dominert av den forurensningssensitive (NSI-1) muslingen *Mendicula ferruginosa* (Forbes, 1844), og har flere innslag av arter i samme NSI kategori. Utover dette hadde stasjonen også flere forurensningsnøytrale arter (NSI-3).

GEI-3 (C-3) ble plassert mellom C-2 og anlegget for å danne en belastningsgradient mot øst, som er nedstrøms av anlegget i hovedstrømretningen. Stasjonen ble klassifisert til svært god tilstand og var dominert av *M. ferruginosa*, og hadde ellers god biomangfold.

GEI-4, i dypere deler av overgangssonen, for å overvåke mulig påvirkning i det dypere områdene i skråningen nedenfor anlegget. Stasjonen ble klassifisert til svært god tilstand. GEI-4 er dominert av *O. steenstrupii* (31,7%; NSI 1). Stasjonen hadde også en forekomst av *H. filiformis* (5,8%), men hadde også flere innslag av forurensningssensitive arter. De kjemiske støtte parameterne totalt organisk karbon (nTOC) og kobber (Cu) fikk henholdsvis tilstand dårlig (IV) og god (II).

Referansestasjonen ble plassert ca. 1200 meter vest for anlegget i et område med tilsvarende bunnforhold som overgangssonen. Stasjonen ble klassifisert til svært god tilstand og var dominert av

⁸ Norsk Standard NS9410:2016, Miljøovervåking av bunnpåvirkning fra marine akvakulturanlegg

M. ferruginosa. Utover tre arter av kategoriene NSI-1 og NSI-2, var det en storandel forurensningstolerante arter (NSI-1).

Strømmålinger

Det er gjennomført strømmålinger i perioden 11.03.2019-11.04.2019, ved 5 m (overflatestrøm), 15 m (vannskiftingsstrøm), og 145 m (bunnstrøm). Målingene mangler spredningsstrøm. I brev av 24.04.2019 «Presisering av standard -NS9410:2016» gjør Miljødirektoratet det klart at hovedstrømretningen «må forstås som den retningen som dominerer for spredningsstrømmen.» Derimot er det tydelig i dette tilfellet at hovedstrømretningen går sterkere mot nord øst ved økende dyp. Målingene viser en moderat strøm i overflaten (5 m) med et svært godt gjennomsnitt på 11,4 cm/sek og mye strøm under 3 cm/sek på 55,3 %. Strømstabiliteten er moderat (Neumann parameter 0,0264). I overflaten er hovedstrømretning hovedsakelig mot nord øst, med en andel mot sør vest. Målingene på 15 m viser en moderat strøm med et svært godt gjennomsnitt på 8,1 cm/sek og moderat strøm under 3 cm/sek med 29,7 %. Strømstabiliteten er dårlig (Neumann parameter 0,024). På 15 m er hovedstrømretning mot sør vest og nord øst. Ved bunnen (145 m) er strømmen god til svært god med et godt snitt på 3,1 cm/sek og 3,87 % strøm under 3 cm/sek. Strømstabiliteten er moderat (Neumann parameter 0,209). Strømforholdene vurderes som akseptable til å kunne tillate den omsøkte biomassen. Derimot kan den gjevt over moderate strømstabiliteten føre til dårligere spredning i vannmassene og være bidragsytende til den eksisterende organiske belastningen ved lokaliteten.

Naturmangfold

I vår vurdering av søknaden skal vi også se på hvordan en plassering av et oppdrettsanlegg vil kunne påvirke naturmangfoldet i lag med andre tiltak og hvordan dette samlet kan belaste økosystemet, jf. naturmangfoldloven § 10.

I Fiskeridirektoratets kart (per 07.04.2020) er det registrert et gyteområde for lyr (*Pollachius pollachius* (Linnaeus, 1758)) ca. 1,5 km mot nord for Geilbukta. Lokaliteten ligger inne i et fiskefelt, Åfarnes – Vistdal, for passive redskaper. Feltet er hovedsakelig for fritids- og turistfiske etter lysing (*Merluccius merluccius* (Linnaeus, 1758)), lyr, sei (*Pollachius virens* (Linnaeus, 1758)) og lange (*Molva molva* (Linnaeus, 1758)). Nord for anlegget har Havforskningsinstituttet registrert i artsdatabanken, sild (*Clupea harengus* Linnaeus, 1758) som er en ansvars art og en art av særlig stor forvaltningsinteresse. I samme område (artsdatabanken, naturbase per 07.04.2020) har de også registrert den nær truede (NT⁹) arten brisling (*Sprattus sprattus* (Linnaeus, 1758)). Det er også registrert forekomster av rødlistede sjøfugler i nærheten av anlegget som ærfugl (*Somateria mollissima* (Linnaeus, 1758); NT), fiskemåke (*Larus canus* Linnaeus, 1758; NT), makrellterne (*Sterna hirundo* Linnaeus, 1758; EN). Nærmeste anadrome vassdrag er Mittet-elva ca. 2,5 km mot vest. De foreliggende opplysningene om økosystemet og naturverdier tyder ikke på uakseptabel risiko for skade som følge av en utvidelse.

Resipientforhold

Tilstanden i vannforekomsten Langfjorden (ID: 0302011800-C) er i dag beskrevet som god (vannnett.no per 07.04.2020). Den kjemiske tilstanden er ukjent. Den økologiske tilstanden er god, men med lav presisjon, siden datagrunnlaget er begrenset i forhold til størrelsen på Langfjorden. Klassifiseringen er basert på C- og strandsoneundersøkelser fra lokaliteten Sandnesbukta lengre inni Langfjorden. I strandsoneundersøkelsene av 2014 og 2018 ble det målt fosfor nivåer i overflatevannet tilsvarende tilstandsklasse III, noe som ville gitt moderat økologisk tilstand. Derimot

⁹ Norsk rødliste for arter, <https://artsdatabanken.no/Rodliste>

etter faglig vurdering i 2019 ble tilstanden satt til god basert på målinger av plateplankton. Resultatene fra miljøundersøkelsene ved Geilbukta var generelt gode, men viste noe høye verdier av totalt organisk karbon (nTOC). Det er vanskelig å forutsi hvordan utvidet aktivitet ved lokaliteten vil påvirke vannforekomsten. Ut fra tilgjengelig kunnskap om fiskeoppdrett generelt, samt at anlegget renser utslippsvannet, ansees risikoen for at tilstanden reduseres til dårligere enn god som liten.

Øvrige vurderinger

Tilgjengelig kunnskap gir ikke fullstendig svar på hvilke effekter utslipp av næringssalt og organisk stoff kan ha på naturmangfoldet. Vurdering av samlet påvirkning på økosystemet er derfor også noe usikkert. I slike tilfeller skal prinsippet om føre-var vurderes. Fylkesmannen finner ikke grunnlag for å legge vesentlig vekt på dette prinsippet i dette tilfellet. Grunnen til dette er at området er vurdert til å kunne omsette det organiske materialet som slippes ut, og ut fra dagens kunnskap er det liten risiko for alvorlige eller irreversible effekter.

I henhold til naturmangfoldloven § 12 skal det for å unngå eller å begrense skade på naturmangfoldet, tas utgangspunkt i driftsmetoder og teknikker som gir best samfunnsmessige resultater.

Vi har i tillatelsen stilt en del krav til miljøforsvarlig drift for å unngå eller begrense skadene på naturmangfoldet. I tillegg er det stilt krav om miljøundersøkelser for å dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

Det er et nasjonalt mål om at volumet innen havbruk skal opp, og det å øke produksjonen ved tilgjengelige lokaliteter kan være et ledd i det. Med tanke på å minske den totale belastningen (nasjonalt og lokalt) fra akvakultur, så vil det også kunne være bedre at oppdrett økes ved gode lokaliteter enn ved dårlige.

Samtidig er det krav om at oppdrett skal være bærekraftig og miljømessig forsvarlig. Utviklingen av fiskeoppdrett i Norge går mot store anlegg på kysten og ikke inne i fjordene, som har generelt dårligere forhold for akvakultur med tanke på strøm og lusepress. Derfor er det veldig positivt med aktører som går inn for hel-lukkede flytende anlegg, med rensing og lusebarrierer, som kan nyttiggjøre seg disse lokalitetene. Dette forskningsprosjektet vil være svært verdifullt for å se graden av påvirkning lukkede anlegg har på lokaliteter inne i fjordene.

Konklusjon

Basert på det foreliggende kunnskapsgrunnlaget vurderes lokaliteten som egnet for oppdrett innenfor forurensningslovens virkeområde. Sammenholdt med de positive samfunnsmessige virkningene av oppdrettsnæringen, finner Fylkesmannen det rimelig å gi tillatelse etter forurensningsloven.

Som tidligere nevnt er ikke stasjon C-2 korrekt plassert i henhold til NS:9410, dermed må denne stasjonen flyttes til korrekt avstand fra anlegget ved neste C-undersøkelse. C-1 må da også justeres ut ifra hovedstrømretningen og resultatene av framtidige B-undersøkelser. Dersom dette ikke er mulig på grunn av bunnforholdene må Fylkesmannen kontaktes angående alternative miljøundersøkelser.

Som en del av tillatelsen stiller vi krav om dokumentasjon på enkelte aspekter ved renseanlegget i «Egget» som ikke ble belyst i søknaden eller etterspurt informasjon.

Tabellen under gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Beregninger av rensegrad	Før lokalitet tas i bruk	3.2.2, 10.1
Slamhåndteringsplan	Før lokalitet tas i bruk	8.2
Beregnet innhold i utslipp	Før lokalitet tas i bruk	10.1
Program for målinger- og beregninger av utslipp	Før lokalitet tas i bruk	10.1
Program for resipientovervåkning	Før lokalitet tas i bruk	11.2

Håndtering av slam

Alt slam fra renseanlegg m.m. skal i størst mulig grad utnyttas som en ressurs. Virksomheten må ha en slamhåndteringsplan i tråd med gjeldende regelverk. Levering må skje til godkjent mottak/bruk. Lagring og transport må skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulemper knyttet til lukt m.m. jf. tillatelsens pkt. 8.2.

Generelle forutsetninger for tillatelsen og informasjon om regelverk og gebyr

Internkontroll

Det er en forutsetning at bedriften har en internkontroll som tar hensyn til bedriftens plikter til å hindre forurensning av ytre miljø, og som sikrer at bedriften oppfyller de kravene som går fram av lover, forskrifter og utslippstillatelse.

Det understrekes at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Selv om utslipp holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene.

Endringer eller tilbakekalling av tillatelsen

Det kan foretas endringer i denne tillatelsen i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Tvangsmulkt og straff

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Ved avvik fra tillatelsen eller forurensningsloven kan Fylkesmannen gi pålegg om igangsetting av tiltak for å rette opp avvik, jf. forurensningsloven § 7, siste ledd. Dersom pålegget ikke blir fulgt opp, kan Fylkesmannen fatte vedtak om tvangsmulkt til staten, jf. § 73, eller sørge for igangsetting av tiltak, jf. § 74.

Erstatningsansvar

At forurensningen er tillat, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulempe eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Plassering i risikoklasse

Virksomhet med tillatelse etter forurensningsloven skal plasseres i risikoklasse. Ved plassering i risikoklasse blir det tatt hensyn til utslippets art og størrelse samt til resipientforhold ved virksomheten. Risikoklassen legger føringer for regelmessig kontakt mellom virksomheten og Fylkesmannen.

Hauge Aqua Farming AS sin virksomhet ved lokalitet Geilbukta plasseres i risikoklasse 4.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Vi viser til «Forskrift om begrensning av forurensning» (forurensningsforskriften) kapittel 39 om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser mv.

På bakgrunn av de opplysningene som virksomheten har gitt i søknaden, er saksbehandlingen plassert under 6, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. Det betyr at Hauge Aqua Farming AS skal betale et gebyr på kr 33 300 for saksbehandlingen. Faktura med innbetalingsblankett vil bli sendt ut fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klagerett

Fylkesmannens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Fylkesmannens vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Fylkesmannen.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at

vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Klage på gebyr blir ikke gitt oppsettende virkning. Det fastsatte gebyret må derfor betales i samsvar med ovenstående. Dersom Miljødirektoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløpet bli refundert.

Med visse begrensninger har partene rett til å se saksdokument etter forvaltningslova §§ 18 og 19. Fylkesmannen i Møre og Romsdal vil på forespørsel kunne gi nærmere opplysninger om saksbehandlingen.

Med hilsen

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Trond Roger Oskars
Overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Tillatelse etter forurensningsloven til Hauge Aqua Farming AS

Kopi til:

Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal
Møre og Romsdal fylkeskommune	Fylkeshuset	6404	Molde
Kystverket	Postboks 1502	6025	ÅLESUND
Kirsti Fagerslett / for Eira elveeigarlag	Syltebøvegen 78	6470	Eresfjord
Jorunn Mittet Eriksen			
HAUGE AQUA FARMING AS	Daugstadvegen 445	6392	VIKEBUKT
RAUMA KOMMUNE	Vollan 8A	6300	ÅNDALSNES
Kåre Hindhammer / for Visa elveeigarlag	Vistdalsvegen 1365	6364	Vistdal
Fiskeridirektoratet	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen

Tillatelse etter forurensningsloven for Hauge Aqua Farming AS ved lokalitet Geilbukta i Rauma kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16. Tillatelsen med er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad og under saksbehandlingen. Vilkårene framgår på side 3 til og med side 16.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Bedrift	Hauge Aqua Farming AS
Beliggenhet/gateadresse	Geilbukta, 6363 Mittet
Postadresse	Daugstadvegen 445, 6392 Vikebukt
Kommune og fylke	Rauma i Møre og Romsdal
Org. nummer (bedrift)	921 709 218
NACE-kode og bransje	03.211 Produksjon av matfisk og skalldyr i hav- og kystbasert fiskeoppdrett

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Risikoklasse ¹
Ikke angitt	Ikke angitt	4
Tillatelse gitt: 16.04.2020	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Sist endret:

Christian Dahl (e.f.)
fagleder

Trond Roger Oskars
overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

¹ Miljømyndighetenes system for beregning av hyppighet av frekvensbasert tilsyn, der risikoklasse 1 er høyest og 4 er lavest.

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Punkt	Beskrivelse
	[dato]		

1. Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av matfisk i flytende lukket anlegg sjø. Maksimal tillatt stående biomasse til enhver tid er 780 tonn. Tillatelsen er basert på en søknad som oppgir 1600 tonn planlagt årlig produksjon med et forventet årlig fôrforbruk på 1920 tonn.

Tillatelsen gjelder lokaliteten Geilbukta med tilhørende landbase Kormeset (fram til Hauge Aqua Farming etablerer egen landbase som denne tillatelsen deretter blir gjeldende for).

Lokalitetsdata

Lokalitet	Geilbukta
Lokalitetsnummer	Ikke angitt
Kommune	Rauma
Lokalisering av anlegg	62° 42.989´ N, 07° 43.807` Ø

2. Generelle vilkår

2.1. Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 12. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er også omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår gjennom uttrykkelig regulering i vilkårenes pkt. 3 til 12.

2.2. Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra bedriften, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om bedriften overholder alle vilkår i tillatelsen, plikter den å redusere all forurensning, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal i tillegg varsles iht. pkt. 9.4.

2.6. Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 10.1. Internkontrollen må inneholde rutiner for registrering og dokumentasjon av produksjon, forbruk av råstoff, avfall etc. Eventuelle avvik fra gjeldende krav, samt klager på utslipp, lukt eller støy, skal registreres. Tiltak for å rette opp avvik skal også registreres.

2.7. Føre-var-prinsippet, beste tilgjengelige teknikker og utskifting av utstyr

Anlegget skal etterleve forurensningslovens føre-var-prinsipp for å redusere miljøpåvirkningen av driften og forbruket av ressurser. Dette gjelder for alle interne produksjonsprosesser, samt rensing av prosessvann/avløp. Bedriften plikter som en del av sin internkontroll å holde seg oppdatert på de best tilgjengelige teknikker for bransjen (BAT)³. Anlegget skal bruke beste tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader. Dersom bedriften planlegger utskifting av utstyr som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensning på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, er det meldeplikt til Fylkesmannen⁴.

2.8. Nærmiljø

Den ansvarlige skal utarbeide driftsrutiner som sikrer at nærmiljøulempene som følge av driften blir redusert til et minimum.

Alt av innsatsstoff, produksjonsenheter, avfall med mer som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte kan være en fare eller ulempe for miljøet skal være sikret mot tilgjengelighet fra uvedkommende.

² Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996 nr. 1127

³ BAT-dokumentasjon for akvakultur foreligger per i dag i rapport fra Nordisk Ministerråd, TemaNord 2013:529, BAT for fiskeopdræt i Norden, www.norden.org/no/publikasjoner/publikasjoner/2013-529.

⁴ Jf. forurensningsloven § 19.

Alle lagertanker for flytende tilsatsstoff, innsatskjemikalier eller avfall som kan utgjøre en forurensningsfare eller på annen måte være en fare eller ulempe for miljøet skal sikres mot overfylling og lekkasje. Tanker for petroleumsprodukter på mer enn 10 m³ og for andre farlige kjemikalier/farlig avfall over 2 m³ er omfattet av særskilte krav gjennom forurensningsforskriftens kapittel 18.

3. Utslipp til vann

3.1. Utslippsbegrensninger

3.1.1 Organisk belastning

Utslipp av fôr og fekalier fra anlegget skal ikke føre til at organisk materiale akkumuleres i sedimentet i overgangssonen over tid.

Dersom overvåking i henhold til NS 9410:2016 (jf. tillatelsen punkt 11.1), viser at tilstanden for bløtbunnsfaunaen i ytterkanten av overgangssonen (prøvestasjon C₂) er dårligere enn "god" eller tilstanden inne i overgangssonen (prøvestasjon C₃-C_n) er dårligere enn "moderat" og utslipp fra anlegget medvirker til dette, skal bedriften gjennomføre tiltak for å bedre tilstanden. En tiltaksplan skal sendes Fylkesmannen.

Nærliggende strandsone skal ikke være synlig påvirket av forurensning fra virksomheten.

3.1.2. Utslippsmengder

Utslippene fra oppdrettsanlegget er indirekte avgrenset gjennom produksjonsrammen i pkt. 1 og krav om rensing avprosessvannet/ avløpet i pkt. 3.2.2.

Virksomheten skal ha oversikt over typer og mengder av stoffer som slippes ut fra anlegget. Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig. Konstruksjon og drift av anlegget må være slik at avfallsmengden inn til renseanlegget reduseres i størst mulig grad. Renseanleggets effekt skal beregnes/måles i forhold til oppnådd reduksjon av organisk stoff og partikler, jf. pkt. 3.2.2 om renseanlegg og pkt. 10 om utslippskontroll.

3.1.3 Utslipp av kjemikalier, herunder legemidler

Utslipp av kobber fra notimpregnering, begroingshindremidler for overflatebehandling av lukket anlegg og prioriterte miljøgifter som for eksempel kadmium, kvikksølv, PCB og PBDE i fôrspill og fekalier er tillatt, men skal reduseres mest mulig i tråd med vilkår i pkt 3.1.1, 3.1.2 og pkt. 6. Slike utslipp er likevel kun tillatt dersom fôret kommer fra fôrleverandører som er registrert og/eller godkjent i henhold til Mattilsynets regelverk. Fylkesmannen vil på bakgrunn av ny kunnskap kunne fastsette en mer presis og eventuell også strengere regulering.

Utslipp av legemidler er tillatt dersom legemidlet er rekvirert av autorisert veterinær eller fiskehelsebiolog og benyttet som foreskrevet. Slike utslipp er tillatt ved lokaliteten uavhengig av om utslippet skjer fra merd eller fra brønnbåt.

Nøter eller overflaten av lukkede anlegg som er behandlet med miljøfarlige kjemikalier (inkludert kobber og begroingshindremidler), skal ikke vaskes eller reimpregneres på lokaliteten. Grovrengjøring av nøter og overflater i form av spyling er tillatt, men skal gjennomføres på en måte som medfører minst mulig miljøskade.

Utslipp fra akvakulturanlegg skal ikke føre til at kjemikalier, herunder legemidler over tid akkumuleres i sedimentene i mengder som overstiger miljøkvalitetsstandarder for sediment fastsatt i eller i medhold av vannforskriften. Viser miljøundersøkelser at slike miljøkvalitetsstandarder overskrides skal bedriften iverksette tiltak for å redusere utslippene. Ved overskridelser av miljøkvalitetsstandarder for kobber plikter bedriften likevel bare å iverksette tiltak dersom en faglig vurdering av miljøpåvirkningen tilsier det.

3.2. Utslppsreducerende tiltak, renseanlegg m.m.

3.2.1. Fôring

Ved fôring av fisken skal tap og spill av fôr reduseres mest mulig.

3.2.2. Renseanlegg

Før utslipp til resipienten skal prosessvannet/avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg som oppfyller følgende rensekrav:

	Rensekrav	Måle-/beregningsparameter
Suspendert stoff	minst 50 % reduksjon	SS (partikler > 0,45 µm)
Organisk stoff	minst 20 % reduksjon	Valgfritt målt i KOF, BOF ₅ el. 7 eller TOC

SS: Suspendert stoff, partikler i avløpsvannet.

TOC: Totalt organisk karbon, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

KOF: Kjemisk oksygenforbruk, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

BOF₅ (BOF₇): Biologisk oksygenforbruk over 5 (7) døgn, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

Kravet om rensing skal være oppfylt så fort anlegget er i drift.

3.2.3. Oljeholdig avløpsvann

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet slik at utslipp ikke overstiger grensen på 50 mg/l, fastsatt i forurensningsforskriften⁵.

3.3 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra den tilknyttede landbasen, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig. Avrenning av overflatevann fra den tilknyttede landbasens utearealer skal håndteres slik at det ikke kan medføre skade eller ulempe for miljøet.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseenhet.

3.4 Sanitæravløpsvann

Avløp fra anleggets/landbasens sanitæranlegg skal skje i samsvar med kapittel 12 i avløpsforskriften og søknad skal sendes til kommunen.

Bedriftens sanitæravløpsvann ledes til offentlig avløpsnett⁶, dersom dette ikke er tilgjengelig skal avløsvannet slippes ut gjennom separat avløpsanlegg⁷ etter avtale med kommunen.

4. Utslipp til luft

4.1. Lukt

Fôrlagring, dødfiskhåndtering, spyling, rengjøring og tørking av nøter samt annen virksomhet ved anlegget inkludert landbase skal ikke påføre omgivelsene urimelige luktulempere.

5. Grunnforurensning og forurensede sedimenter

Virksomheten ved landbasen skal ikke medføre utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å gjennomføre forebyggende tiltak som skal hindre utslipp til grunn og grunnvann. Bedriften plikter videre å gjennomføre tiltak som er egnet til å begrense miljøpåvirkningene av et eventuelt utslipp til grunn eller grunnvann. Utstyr og tiltak som skal forhindre utslipp til grunn og grunnvann eller hindre at eventuelle utslipp medfører skade eller ulempe for miljøet, skal overvåkes og vedlikeholdes regelmessig. Plikten etter dette avsnittet gjelder tiltak som står i et rimelig forhold til de skader og ulemper som skal unngås.

⁵ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til utslipp av oljeholdig avløpsvann

⁶ Jf. forurensningsforskriften 15A. Påslipp

⁷ Jf. forurensningsforskriften kapittel 12 (<50 pe) eller 13 (≥50 pe)

Bedriften skal holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet og forurensete sedimenter utenfor, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsels om dette.

Terrenginngrep som kan medføre fare for at forurensning i grunnen sprer seg, må ha godkjent tiltaksplan etter forurensningsforskriften kapittel 2⁸, eventuelt tillatelse etter forurensningsloven. Tiltak i forurensete sedimenter må ha tillatelse etter forurensningsloven eller forurensningsforskriften kapittel 22.

6. Vurderinger ved bruk av kjemikalier, herunder legemidler

Vilkårene i dette punktet gjelder når bedriften bruker kjemiske stoffer og stoffblandinger i virksomheten, for eksempel desinfeksjonsmidler, legemidler, ensilleringkjemikalier, begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier der vurdering og konklusjon dokumenteres. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternative kjemikalier eller metoder finnes. Skadelige effekter knyttet til bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁹ Bedriften plikter å vurdere om den kan benytte forebyggende alternative metoder som ikke krever vurdering av veterinær eller fiskehelsebiolog for å redusere utslipp av legemidler. Der veterinær eller fiskehelsebiolog har foreskrevet bruk av et legemiddel, plikter bedriften likevel ikke å vurdere om det finnes andre legemidler som medfører mindre risiko for miljøforstyrrelse.

6.1. Informasjon som skal gis fiskehelsepersonell som påtar seg oppdrag for bedriften på lokaliteten

Dersom fisken skal behandles med legemiddel på lokaliteten, skal bedriften informere veterinær eller fiskehelsebiolog som foreskriver legemidlet om forhold som har betydning for effektene av utslipp fra legemiddelbehandlingen, herunder beskrivelse av arter og naturtyper ved lokaliteten som kan påvirkes negativt av utslipp og lokale forhold (inkl. dybde og strøm) som har betydning for spredningen av utslippet.

⁸ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
⁹ Jf. Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

7. Støy og lys

7.1 Støy

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som innfallende lydtryknivå ved mest støyutsatte fasade:

Alternativ	Dag (kl. 07-19) $L_{pAekv12h}$	Kveld (kl. 19-23) $L_{pAekv4h}$	Lørdag (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Søn- /helligdager (kl. 07-23) $L_{pAekv16h}$	Natt (kl. 23- 07) $L_{pAekv8h}$	Natt (kl. 23-07) L_{AFmax}
A	55 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	50 dB(A)	45 dB(A)	60 dB(A)

L_{pAeqT} er A-veiet gjennomsnittsnivå (dBA) midlet over driftstid der T angir midlingstiden i antall timer.

L_{AFmax} , som er gjennomsnittlig A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene i perioden med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens virksomhet, inkludert intern transport ved anlegget og landbasen samt lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra midlertidig bygg- og anleggsvirksomhet og fra persontransport av ansatte til og fra bedriftsområdet er likevel ikke omfattet av grensene.

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at det ikke medfører nevneverdige støyulemper for omgivelsene.

7.2 Lys

Anlegget skal utformes og virksomheten drives slik at lys benyttet på anlegget eller som vekstregulering, ikke medfører nevneverdige ulempe for omgivelsene.

Lys som benyttes til vekstregulering skal ikke være direkte synlig ved bosted, fritidshus o.l.

Ved aktivitet ved anlegget på kveld og natt, må bruk av lys planlegges slik at det medfører minst mulig ulempe for naboer eller andre.

8. Avfall og slam

8.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften skal redusere risiko for marin forurensning mest mulig. Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften¹⁰.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes brukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller for brennbart avfall- søkes utnyttet til energiproduksjon internt / eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Alt avfall som ikke utnyttes, skal leveres til lovlig avfallsanlegg.¹¹

8.2. Håndtering av farlig avfall

8.2.1 Lagring

Farlig avfall skal lagres under tak og på fast dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Annen lagringsmåte kan benyttes dersom virksomheten kan dokumentere at den valgte lagringsmåten gir minst like god miljøbeskyttelse. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret. Lagerområdet skal være utilgjengelig for uvedkommende.

Farlig avfall skal ikke lagres lenger enn 12 mnd.¹²

Som farlig avfall regnes blant annet kasserte nøter som inneholder mer enn 0,25 prosent kobberimpregnering (Cu₂O)¹³.

8.3 Håndtering av produksjonsavfall og slam

Død fisk, avskjær og blodvann skal samles opp og konserveres omgående. Ensilasjetanker skal ha tilstrekkelig kapasitet, og være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Ensilasjetanker på land skal dessuten ha et oppsamlingsarrangement som minst rommer tankens volum. Virksomheten skal ha beredskap til å kunne håndtere massiv fiskedød.

Død fisk, fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres slik at det ikke oppstår forurensningsmessige ulemper. Oppdrettsanlegget skal ha beredskap for å håndtere massiv død av fisk.

Brenning, nedgraving, dumping i sjø, på fyllplass eller annet sted av slam, død fisk, fiskerester eller annet produksjonsavfall er ikke tillatt.

Avfallet skal behandles slik at det i størst mulig grad kan utnyttes. Oppsamla død fisk skal konserveres straks ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Ved ensilering skal fisken kvernes. Alt avfall skal leveres behandlingsanlegg som er godkjent av myndighetene.

¹⁰ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

¹¹ Forurensningsloven § 32.

¹² Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-8.

¹³ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) § 11-2 fjerde ledd, jf. vedlegg 2 nr. 1

Alt slam fra renseanlegg m.m. skal i størst mulig grad utnyttes som en ressurs. Virksomheten må ha en slamhåndteringsplan i tråd med gjeldende regelverk. Levering må skje til godkjent mottak/bruk. Lagring og transport må skje på en slik måte at det oppstår minst mulig ulemper knyttet til lukt m.m.

Slamhåndteringsplanen skal oversendes Fylkesmannen før lokaliteten tas i bruk.

8.4. Medisin- og kjemikalierester

Ubenyttede rester av medisinfor, antibiotika, insekticid samt andre miljøfarlige stoff inkludert emballasje skal samles og lagres forsvarlig før avhenting ved produsent eller annen godkjent instans. Det samme gjelder for oppsamlede forrester og ekskrement som inneholder antibiotika.

8.5. Håndtering av annet avfall

Emballasje o.l. samt alt anna avfall som ikke er omfattet av pkt. 8.1 til 8.3 skal mellomlagres på forsvarlig måte og leveres til godkjent avfallsanlegg for slike avfallstyper. Avfall må lagres slik at det ikke kan komme på avveie som følge av vind, bølger etc. Bedriften må kunne dokumentere levert avfallsmengde fordelt på ulike typer.

9. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

9.1. Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Risikoanalysen skal inneholde en dokumentert beskrivelse av resipienten, inkludert sårbare naturtyper og arter som kan påvirkes av akutt forurensning fra virksomheten.

9.2. Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreducerende tiltak. Både sannsynlighetsreducerende og konsekvensreducerende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert skriftlig oversikt over de forebyggende tiltakene.

9.3. Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

9.4. Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁴. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

10. Utslippskontroll

10.1. Måling og beregning av utslipp

Bedriften skal gjennomføre beregninger og/eller målinger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Utrekninger av virksomhetens utslipp skal være basert på fôrforbruk, biologisk produksjon og produsert mengde slam. Beregninger og/eller målinger må være egnet til å dokumentere at rensekravene i vilkår 3.2.2 blir etterlevd.

Beregninger og/eller målinger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive målemetode og prøvetakningsmetode, utvelgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes. Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk/internasjonalt standard benyttes. Fylkesmannen kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingpunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder. Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

Beregninger av forventete utslippsmengder, rensegrad og beregnet innhold i renet og urenet avløpsvann (suspendert tørrstoff (SS), organisk stoff (beregnet i KOF, BOF_{5 el. 7} eller TOC), nitrogen og fosfor), skal oversendes Fylkesmannen før lokaliteten tas i bruk.

Et program for målinger og beregninger av utslippsmengder og rensegrad skal oversendes Fylkesmannen før lokaliteten tas i bruk.

¹⁴ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

Beregning av utslippsmengder og rensegrad i foregående år skal innen 1. mars hvert år rapporteres til Fylkesmannen.

10.2. Journalføring

Bedriften skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

- Fiskemengde
 - Total biomasse
 - Antall individer
 - Biomasse og antall produsert fisk siste år
- Fôrtype og fôrforbruk
- Mengde rømt fisk
- Mengde død fisk
- Avfallsmengder og disponeringsmåter
- Bruk av
 - Antibiotika, type og mengde
 - Insekticid og kitinhemmere, type og mengde
 - Andre kjemikalier, type og mengde
- Resultat av utslippskontrollen i renseanlegget
- Mengde oppsamlet slam fra renseanlegget per år
 - Med antibiotika
 - Uten antibiotika
 - Mengden tørrstoff
 - Leveringssted og disponeringsmåte
- Resultat av miljøundersøkelser i resipienten

Journalen skal oppbevares ved anlegget i minst 5 år og være tilgjengelig ved kontroll.

11. Overvåking av resipient

Bedriften skal sørge for overvåking av mulige miljøeffekter av virksomheten. Overvåkingen skal minimum omfatte undersøkelsene som er spesifisert nedenfor. Virksomheten skal vurdere om disse miljøundersøkelsene dekker miljøpåvirkningen eller om det er behov for andre miljøundersøkelser i tillegg. Utslipp fra legemiddelbehandlinger ved anlegget og innhold av fremmedstoff i fôret skal inngå i denne vurderingen.

Virksomheten må selv iverksette tilleggsundersøkelser ved mistanke om at de pålagte miljøundersøkelsene ikke fanger opp den reelle miljøpåvirkningen.

11.1 Krav til undersøkelse av organisk belastning

Bedriften skal sørge for at trendbaserte C-undersøkelser i henhold til norsk standard NS9410:2016 gjennomføres. Undersøkelsene skal gjennomføres av et uavhengig, akkreditert organ som er akkreditert for følgende metoder: P3003 prøvetaking bunnsediment, P12 kjemiske analyser, P21 Taksonomi og P32 faglige vurderinger og fortolkninger.

Resultatet av C-undersøkelsene skal dokumenteres i en rapport iht. norsk standard NS9410:2016. Rapporten skal blant annet inneholde en faglig vurdering av miljøpåvirkning fra anlegget og anbefalte utbedrende tiltak.

Dersom en C-undersøkelse viser at den økologiske tilstanden i C2 er dårligere enn god eller at den økologiske tilstanden i C3, C4 osv. er dårligere enn moderat, skal bedriften gjennomføre tilleggsundersøkelser etter nærmere avklaring med fylkesmannen iht NS 9410:2016 (pkt 8.6.3).

Fylkesmannen kan velge å kreve andre undersøkelser enn C- undersøkelser etter NS9410:2016 dersom denne ikke passer. Fylkesmannen kan også velge andre frekvenser og parametere enn det som er oppgitt i NS9410:2016 for C-undersøkelser. Fiskeridirektoratet må informeres om dette før tillatelsen/ vedtaket gis. (Tilsvarende kan Fiskeridirektoratet fravike NS9410:2016 for B-undersøkelser, men må informere fylkesmannen om dette i forkant av vedtaket.

11.2 Strandsonebefarng

Bedriften skal sørge for at det årlig gjennomføres en enkel befarng av utsatt strandsone for å avdekke om den er synlig påvirket av avfall eller forurensning fra anlegget. Både synlig forurensning, f.eks. i form av fett eller oljefilm, og effekter av forurensning som kan tilskrives virksomheten, f.eks. algevekst skal registreres. All miljøpåvirkning som kan tilskrives virksomheten skal dokumenteres med tekst og bilder.

11.3 Littoral og sublitoralundersøkelser (strandsoneundersøkelse)

Det skal gjennomføres undersøkelser av litoral- og sublitoralsone (strandsoneundersøkelse) med utgangspunkt i NS-EN ISO 19493:2007¹⁵ ved første periode med maksimal produksjon ved lokaliteten. Deretter skal undersøkelsene utføres med en frekvens som en uavhengig, faglig instans vurderer som tilfredsstillende, men minst en gang hvert sjetten år. Undersøkelsene skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning.

Undersøkelsen må også inkludere målinger av næringsaltene fosfor (Tot. P ($\mu\text{g/l}$)) og nitrogen (Tot. N ($\mu\text{g/l}$)) ved influensone og en referansesone.

11.4 Makroalgeundersøkelse

Bedriften skal overvåke tilstanden til makroalgene i strandsone og grunne områder¹⁶ i overgangssonen iht. veileder for makroalger i vannforskriften. Bedriften skal lage en plan for overvåkingen som skal sendes inn til Fylkesmannen før neste periode med maksimal produksjon ved lokaliteten. Undersøkelsene kan utføres separat eller i kombinasjon med strandsoneundersøkelse.

¹⁵ NS-EN ISO 19493:2007 Vannundersøkelse—Veiledning for marinbiologisk undersøkelse av litoral og sublitoral hard bunn

¹⁶ Grunneområder: mindre enn 30 meter dyp og som tidvis tørrlegges og dermed er synlige.

11.5 Prioriterte stoffer og prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer

Utslipp av kobber fra nøter. utslipp av kadmiium, kvikksølv, PCB og PBDE med videre i fôrspill og fekalier, samt utslipp fra legemidler er lovliggjort i punkt 3.1.3.

Det skal gjøres en årlig vurdering av utslipp av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer basert på fôrforbruk og innhold i fôret (se innledning til pkt 11)

Det skal gjøres en årlig vurdering av utslipp av prioriterte stoffer, prioriterte farlige stoffer og vannregionspesifikke stoffer basert på legemiddelbehandlinger på lokaliteten (se innledning til pkt 11)

11.6 Rapportering til Fylkesmannen og registrering i Vannmiljø

Resultatet av miljøundersøkelser som gjennomføres iht. punkt 12 skal sendes fortløpende til Fylkesmannen. Rapportene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

Resultat fra undersøkelsene skal også sendes til myndighetene via Altinn, der dette er mulig. Kopi av alle miljøundersøkelser som ikke sendes via Altinn, skal sendes til Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Resultat fra undersøkelsene som gjennomføres iht. punkt 11 [unntatt 11.2 strandsonebefaring] skal også fortløpende registreres i databasen Vannmiljø¹⁷. Nærmere informasjon om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

12. Undersøkelser og utredninger

Bedriften plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

Resultatet av eventuelle utredninger som gjennomføres iht. punkt 13 skal sendes fortløpende til Fylkesmannen. Utredningene skal inneholde resultater og en faglig vurdering av resultatet.

13. Utskifting av utstyr

Ved utskifting av utstyr må det nye utstyret tilfredsstillende kravene om bruk av beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning.

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som kan være av vesentlig betydning for virksomhetens utslipp, skal bedriften gi melding til Fylkesmannen om dette i god tid før det tas en beslutning om valg av utstyr.

¹⁷ Vannmyndighetenes fagsystem for registrering og analyse av tilstanden i vann: <http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>

14. Energi

Virksomheten skal ha et system for energiledelse for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan settes i verk for å oppnå mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal inngå i internkontrollen til virksomheten, jf. punkt 2.4 og følge prinsippene og metodene gitt i norsk standard for energiledelse.

15. Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

16. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at varer, inkludert fiskefôr, kjemikalier og legemidler, produksjonsutstyr og avfall, inkludert ensilasje og død fisk, tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹⁸. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at lokalitet [Hvis aktuelt: og landbase] settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

17. Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter fra forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med virksomheten til enhver tid.

¹⁸ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere:	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloretan	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklloreten	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider:

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylder:

Nonylfenol og nonylfenoletoksylder	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksylder	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder	PFOS, PFOS-relaterte
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder	PFHxS, PFHxS-relaterte
C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA,

Tinnorganiske forbindelser:

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner	PAH
--	-----

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
---	------

Bisfenol A	BPA
-------------------	-----

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylfenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)fenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylfenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)fenol	UV-350
